

## Uz sākumlapu>Jūsu tiesības>Noziedzīgos nodarījumos cietušie>Kompensācija>Val mana prasība ir jāizskata šajā valstī Val mana prasība ir jāizskata šajā valstī

Zviedrija

Kopumā ir trīs dažādi veidi, kā saņemt kompensāciju par nozieguma rezultātā nodarītu kaitējumu. Tie ir šādi:

zaudējumu atlīdzība, ko maksā noziedzīgā nodarījuma izdarītājs;

kompensācija, ko saņem saskaņā ar privātās, kolektīvās vai sabiedriskās apdrošināšanas polisi;

valsts izmaksāta kompensācija par kriminālsodāmu kaitējumu.

Šiem trim dažādajiem kompensācijas veidiem tiek piemēroti atšķirīgi noteikumi. Turpmāk izklāstītā informācija attiecas tikai uz valsts izmaksātu kompensāciju par kriminālsodāmu kaitējumu.

### Kādu noziegumu gadījumā iespējams saņemt kompensāciju?

Principā kompensāciju par kriminālsodāmu kaitējumu var saņemt jebkāda nozieguma gadījumā, tomēr kompensācijas iespējas atšķiras atkarībā no kaitējuma vai traumas veida.

Kompensāciju par personisku aizskārumu var saņemt jebkāda nozieguma gadījumā ar nosacījumu, ka personiskais aizskārumš ir likumsakarīgi radies nozieguma rezultātā.

Kompensāciju var piešķirt arī tad, ja trauma radusies tāpēc, ka personai ir nodarīts nopietns kaitējums noziegumā, kas ietver personisku uzbrukumu (piemēram, vardarbīgu uzbrukumu vai izvarošanu), brīvības aizskārumu (piemēram, nelikumīgu brīvības atņemšanu), miera aizskārumu (piemēram, nelikumīgus draudus) vai būtisku goda aizskārumu.

Materiālus zaudējumus (kas radušies, piemēram, zādzības vai īpašuma bojāšanas dēļ) vai tīri finansiālu kaitējumu (kas nodarīts, piemēram, krāpšanas rezultātā) kompensē tikai atsevišķos gadījumos.

### Par kādu kaitējumu varu saņemt kompensāciju?

Kompensāciju var saņemt par personisku aizskārumu un kaitējumu, un to var piešķirt arī bērniem, kuri ir bijuši liecinieki noziegumiem tuvinieku starpā. Dažos izņēmuma gadījumos var kompensēt materiālus zaudējumus vai tīri finansiālu kaitējumu.

Personiska aizskāruma gadījumā kompensāciju var saņemt par:

medicīnas pakalpojumu izmaksām un citām izmaksām, kas radušās cietušajai personai un — saprātīgā apmērā — šīs personas tuviniekam;

bojātu apgērbu, brillēm un līdzīgiem piederumiem, kas bijuši klāt cietušajai personai kaitējuma izdarīšanas brīdī;

ienākumu zaudējumu;

pārejošām fiziskām un psihiskām ciešanām (sāpēm un ciešanām);

nepārejošām fiziskām un psihiskām ciešanām (sakropļojumu vai citu kaitējumu ar paliekošām sekām).

Ja personiska aizskāruma rezultātā cietušais ir miris, kompensāciju var saņemt par:

apglabāšanas izdevumiem un — saprātīgā apmērā — citiem izdevumiem, kas saistīti ar cietušās personas nāvi;

iztikas līdzekļu zaudējumu (ar dažiem nosacījumiem);

personisku aizskārumu, no kā cietušā nāves dēļ cieš bojā gājušā tuvinieks.

Nosakot, cik liela kompensācija izmaksājama par ienākumu vai iztikas līdzekļu zaudējumu, no summas atskaita citus pabalstus, kas pienākas cietušajai personai (piemēram, sociālos pabalstus, pensiju vai darba devēja izmaksātu kompensāciju).

Kompensāciju var piešķirt arī tad, ja noziegums ietver personisku uzbrukumu, brīvības vai miera aizskārumu, kā arī goda aizskāruma gadījumā, ja ir nopietns personas neaizskaramības pārkāpums.

Kompensāciju par materiāliem zaudējumiem, piemēram, nozagtu vai sabojātu īpašumu, piešķir tikai izņēmuma gadījumos. Šādu kompensāciju var piešķirt gadījumā, ja noziegumu pastrādājis kāds, kam piemērota piespiedu brīvības atņemšana, piemēram, cietumā, aizturēšanas centrā vai citā iestādē ieslodzīta persona (tā sauktie izbēgušu ieslodzīto nodarījumi). Kompensāciju var piešķirt arī īpaši kritiskos gadījumos, kad cietušās personas iespējas nopelnīt iztiku ir būtiski pasliktinājušās gūtā kaitējuma dēļ vai kad kompensācija šķiet īpaši svarīga citu iemeslu dēļ.

Ļoti retos gadījumos kompensē arī tīri finansiālu kaitējumu, kas radies, piemēram, saistībā ar krāpšanu vai piesavināšanos. Izbēgušu ieslodzīto nodarījumu gadījumos kompensāciju var piešķirt tikai tad, ja tam ir īpaši iemesli vai ja gadījums ir īpaši kritisks, proti, cietušās personas iespējas nopelnīt iztiku ir būtiski pasliktinājušās gūtā kaitējuma dēļ vai kompensācija šķiet īpaši svarīga citu iemeslu dēļ.

### Vai es varu saņemt kompensāciju, ja esmu nozieguma rezultātā mirušas personas radnieks vai apgādājama? Kuriem radniekiem vai apgādājamajiem ir tiesības uz kompensāciju?

Jā, kompensāciju var saņemt, kā aprakstīts iepriekš. Ja cietis bojā gājušā tuvinieks, parasti izmaksā standarta kompensāciju par sāpēm un ciešanām.

Kaitējuma kompensāciju parasti var saņemt bojā gājušās personas dzīvesbiedrs, vecāki un bērni, kā arī brāļi un māsas, kas dzīvojuši kopā ar bojā gājušo personu. Pieaugušiem brāļiem un māsām, kas nav dzīvojuši kopā ar bojā gājušo, kompensācija parasti nepienākas.

### Vai es varu saņemt kompensāciju, ja esmu noziegumā izdzīvojušās personas radnieks vai apgādājama? Kuriem radniekiem vai apgādājamajiem ir tiesības uz kompensāciju šādos gadījumos?

Ja kaitējums nav izraisījis nāvi, noteiktos īpašos gadījumos personai, kam ir īpaši tuvas attiecības ar cietušo personu, var piešķirt kompensāciju par netiešu kaitējumu. Šāda kompensācija ir iespējama gadījumos, kad cietusī persona ir guvusi būtisku kaitējumu un uz ievērojamu laiku nonākusi dzīvībai bīstamā stāvoklī vai kad attiecīgais radnieks ir bijis liecinieks incidentam, kurā gūts kaitējums, un tas ir radījis šim radniekam psihisku traumu.

Tiesības uz šādu kompensāciju var būt tām pašām personām, kurām kompensācija pienākas gadījumā, kad cietušais nozieguma rezultātā ir miris.

### Vai varu saņemt kompensāciju, ja neesmu ES valsts valstspiederīgais?

Ja noziegums izdarīts Zviedrijā, kompensāciju var saņemt neatkarīgi no cietušās personas valstspiederības vai dzīvesvietas valsts. Tomēr, ja noziegumam un cietušajam ir tik maza saistība ar Zviedriju, ka nav pamatoti, ka Zviedrijas valsts kompensē kaitējumu, kompensācija netiek maksāta. Šo izņēmumu piemēro tikai ierobežotos gadījumos. Šis izņēmums arī neattiecas uz citu ES valstu pilsoņiem, kuri Zviedrijā cieš tīšos, vardarbīgos noziegumos.

### Vai es varu prasīt kompensāciju no valsts, kurā dzīvoju vai no kuras nāku (no manas dzīvesvietas vai valstspiederības valsts), pat ja noziegums izdarīts citā ES valstī? Vai varu prasīt kompensāciju šajā valstī, nevis tajā, kurā notika noziegums? Ja šāda iespēja pastāv, kādi ir nosacījumi?

Jā. Ja dzīvojat Zviedrijā, varat pieteikties kompensācijai Zviedrijā, pat ja noziegums noticis citā valstī, kas ir Eiropas Savienībā vai ārpus tās.

Principā kriminālsodāmu kaitējumu primāri kompensē tajā valstī, kurā noziegums tika izdarīts. Ja attiecīgajā valstī kaitējumu nevar kompensēt vai nevar kompensēt pilnībā, cietušais, kas dzīvo Zviedrijā, var būt tiesīgs saņemt kompensāciju par kriminālsodāmu kaitējumu no Zviedrijas valsts. Ja noziegums izdarīts citā ES valstī un šajā valstī var piešķirt kompensāciju par attiecīgo noziegumu, Zviedrijas Noziegumos cietušajiem paredzēto kompensāciju un atbalsta iestāde (*Brottsoffermyndigheten*) var personai, kas piesakās kompensācijai Zviedrijā, palīdzēt vērsties pie tās valsts, kurā noticis noziegums. Ar noteiktiem nosacījumiem Zviedrija var izmaksāt kompensāciju, pirms ir izvērtētas tiesības uz kompensāciju otrā ES valstī. Ja otrā ES valstī nav iespējams saņemt kompensāciju par kaitējumu, tiks izvērtētas tiesības uz kompensāciju saskaņā ar Zviedrijas noteikumiem.

#### **Vai man vispirms jābūt ziņojušam par noziegumu policijai, lai varētu prasīt kompensāciju?**

Jā. Par noziegumu ir jāziņo policijai, un cietušā pienākums ir arī sadarboties ar policiju izmeklēšanā.

#### **Vai man pirms kompensācijas pieprasīšanas jāsaņem policijas veiktās izmeklēšanas vai kriminālprocesa rezultāti?**

Jā. Tikai ļoti retos gadījumos kompensāciju var piešķirt pirms policijas izmeklēšanas un tiesvedības beigām.

#### **Vai man vispirms jāpieprasa kompensācija no noziedzīgā nodarījuma izdarītāja (ja tas ir identificēts)?**

Ja noziedzīgā nodarījuma izdarītājs ir zināms, tad principā valsts kompensāciju var izmaksāt tad, kad noziedzīgā nodarījuma izdarītājs ir notiesāts par nozieguma izdarīšanu. Turklāt primāri kompensāciju maksā persona, kas nodarījusi attiecīgo kaitējumu. Principā tas nozīmē, ka vispirms pieprasījums jāiesniedz pret noziedzīgā nodarījuma izdarītāju. Tomēr, ja izmeklēšanā skaidri konstatēts, ka noziedzīgā nodarījuma izdarītājs nespēj samaksāt atlīdzību, kompensāciju var izmaksāt arī tad, ja cietušais nav vispirms to prasījis no noziedzīgā nodarījuma izdarītāja.

#### **Vai man ir tiesības uz kompensāciju arī tad, ja noziedzīgā nodarījuma izdarītājs nav identificēts vai nav notiesāts? Kādi pierādījumi man šādā gadījumā jāiesniedz, lai pamatotu savu pieteikumu?**

Jā. Ja noziedzīgā nodarījuma izdarītājs nav identificēts un policijas izmeklēšana šā iemesla dēļ ir izbeigta, jums var būt tiesības uz kompensāciju. Šādos gadījumos, izvērtējot noziegumu un tiesības uz kompensāciju, galvenokārt tiks ņemts vērā policijas ziņojuma saturs. Papildus tam cietušajam būs jāiesniedz pierādījumi, kas apliecina zaudējumus vai kaitējumu, kurš radies nozieguma rezultātā.

#### **Vai ir noteikts termiņš, kādā man jāpieprasa kompensācija?**

Jā. Pieteikuma iesniegšanas termiņš ir trīs gadi, un to nosaka, kā izklāstīts turpmāk.

Ja par noziegumu ir pieņemts tiesas spriedums, pieteikums jāiesniedz 3 gadu laikā no dienas, kad spriedums ieguvis juridisku spēku (kad beidzies tā pārsūdzēšanas termiņš).

Ja policija ir pabeigusi izmeklēšanu, pieteikums jāiesniedz 3 gadu laikā no dienas, kad pieņemts lēmums izbeigt izmeklēšanu.

Ja policijas izmeklēšana nav sāktā, pieteikums jāiesniedz 3 gadu laikā no dienas, kad noticis noziegums.

Bērni, kurus noziegums skāris pirms 18 gadu vecuma sasniegšanas, var pieteikties kompensācijai līdz savai 21. dzimšanas dienai.

Ja pastāv izņēmuma apstākļi, pieteikumu var izskatīt, pat ja tas ir saņemts novēloti. Izņēmuma apstākļu viens piemērs ir nopietna slimība, kuras dēļ prasītājs nespēja savlaicīgi iesniegt pieteikumu kriminālnozieģumā nodarīta kaitējuma kompensācijai.

#### **Kādi zaudējumi un izdevumi tiek kompensēti?**

Tiek kompensēti, piemēram, turpmāk minētie zaudējumi.

##### **a) Noziedzīgajā nodarījumā cietušajam:**

##### **- materiāli zaudējumi (kas nav psiholoģisks kaitējums):**

*medicīnas pakalpojumu izmaksas kaitējuma gadījumā (ārstēšana — ambulatorā aprūpe un ārstēšana slimnīcā, rehabilitācija)*

*Jā — tādā apmērā, kādu nesedz no citiem avotiem saņemta kompensācija.*

*papildu vajadzības vai izdevumi, kas saistīti ar kaitējumu (piemēram, aprūpe un palīdzība, pagaidu un pastāvīgā terapija, ilgstoša attīstošā fizioterapija, mājokļa pielāgošana, īpaši palīg līdzekļi utt.)*

Jā — tādā apmērā, kādu nesedz no citiem avotiem saņemta kompensācija.

*ja kaitējumam ir paliekošas sekas (piemēram, invaliditāte vai citi nenovēršami traucējumi):*

*ienākumu zaudējums ārstēšanās laikā un pēc tās (piemēram, negūti ienākumi un zaudēta spēja gūt ienākumus vai samazināti iztikas līdzekļi utt.)*

Jā — tādā apmērā, kādu nesedz no citiem avotiem saņemta kompensācija.

*iespēju zaudējums*

Nē. Netiek kompensēts nekas, izņemot negūtus ienākumus un negūtus nākotnes ienākumus (periodisks maksājums).

*izdevumi, kas saistīti ar tiesvedību par incidentu, kurš radījis kaitējumu (piemēram, maksa par juridiskiem pakalpojumiem, tiesas nodevas)*

Nē.

*kompensācija par nozagtu vai bojātu personisko īpašumu*

Var piešķirt kompensāciju par nozagtu vai iznīcinātu apģērbu, brīlēm un līdzīgiem piederumiem, kas bijuši klāt cietušajai personai kaitējuma izdarīšanas brīdī.

Citos gadījumos iespējas saņemt kompensāciju par bojātu īpašumu ir ļoti ierobežotas. Skatīt iepriekš 1.2. punktu.

*cits;*

##### **- psiholoģisks (morāls) kaitējums:**

*cietušā sāpes un ciešanas*

Jā. Papildus kompensācijai par sāpēm un ciešanām var saņemt arī kompensāciju par pārkāpumiem gadījumos, kad noziegums ietver personisku uzbrukumu vai brīvības vai miera aizskārumu un var uzskatīt, ka tas nopietni pārkāpis cietušās personas neaizskaramību.

##### **b) Citām uz atlīdzību tiesīgām personām vai cietušā tuviniekiem:**

##### **- materiāli zaudējumi (kas nav psiholoģisks kaitējums):**

*apbedīšanas izdevumi*

Jā — tādā apmērā, kādu nesedz no citiem avotiem saņemta kompensācija.

*medicīnas pakalpojumu izmaksas (piemēram, terapija ģimenes loceklim, ambulatorā aprūpe un ārstēšana slimnīcā, rehabilitācija)*

Jā. Ja cietušais nozieguma rezultātā ir gājis bojā un ir radies personisks aizskārumš kādai personai, kam bijušas īpaši ciešanas saites ar bojā gājušo, var piešķirt kompensāciju, ja tā nav jau saņemta no citiem avotiem. Skatīt arī 1.3. un 1.4. punktu.

*iztikas līdzekļu vai iespēju zaudējums*

Iztikas līdzekļu zaudējumu var kompensēt ar noteiktiem nosacījumiem;

##### **- psiholoģisks kaitējums:**

*kompensācija par tuvinieku vai uz atlīdzību tiesīgo personu sāpēm un ciešanām vai kompensācija pārdzīvojušiem tuviniekiem gadījumā, ja cietušais gājis bojā*

Jā. Skatīt iepriekš 1.3. punktu.

#### **Vai kompensāciju izmaksā kā vienreizēju maksājumu vai kā mēneša maksājumus?**

Kompensāciju parasti izmaksā vienā maksājumā. Kompensācija par kaitējumiem ar paliekošām sekām bieži tiek pārskatīta vēlāk, kad kļūst skaidrs, ka kaitējuma sekas ir paliekošas. Ilgtermiņā negūtus ienākumus parasti pārskata reizi gadā attiecībā uz iepriekšējo periodu. Ja kaitējuma dēļ cietušajam ir iestājusies invaliditāte, kas neatgriezeniski samazinājusi šīs personas darbaspējas, cietuši persona ar dažiem nosacījumiem var būt tiesīga saņemt kompensāciju periodiska maksājuma formā par negūtiem nākotnes ienākumiem — šādā gadījumā persona saņems ikmēneša maksājumus.

**Kā mana rīcība saistībā ar noziegumu, mana līdzšinējā sodāmība vai nesadarbošanās ar kompensāciju saistītajā procesā var ietekmēt manas izredzes saņemt kompensāciju un/vai summu, ko saņemšu?**

Kompensāciju var samazināt vai atteikt, ja cietušā rīcība ir tīši vai netīši palielinājusi kaitējuma gūšanas risku vai nu saistībā ar noziegumu, vai kā citādi. Parasti kompensāciju šādi koriģē, ja noziegumu izraisījušas paša cietušā noziedzīgas darbības vai ja noziegums ir saistīts ar narkotikām, vai ja cietušais saistībā ar noziegumu ir izturējies provokatīvi.

Turklāt obligāts nosacījums ir tāds, ka cietušais saprātīgā apmērā ir sadarbojies ar policiju izmeklēšanas laikā. Cietušajam arī jāatbalsta Zviedrijas Noziegumos cietušajiem paredzēto kompensāciju un atbalsta iestādes kompensāciju procedūras norise, sniedzot informāciju un iesniedzot novērtēšanai nepieciešamos dokumentus. Kompensāciju nepiešķir, ja prasītājs izmeklēšanas laikā nav sadarbojies ar policiju. To nepiešķir arī tad, ja prasītājs nav atbalstījis kompensācijas lietas izskatīšanu.

**Kā mana finansiālā situācija var ietekmēt manas izredzes saņemt kompensāciju un/vai summu, ko saņemšu?**

Cietušā finansiālā situācija neietekmē ne tiesības uz kompensāciju, ne piešķirto kompensācijas summu, ja kompensācija tiek prasīta par personisku aizskārumu un pārkāpumiem. Bojāta īpašuma un tīri finansiāla kaitējuma gadījumā cietušā finansiālā situācija dažkārt var ietekmēt tiesības uz kompensāciju par kriminālsodāmu kaitējumu, kā arī piešķirto kompensācijas summu.

**Vai ir kādi citi faktori, kuri var ietekmēt manas izredzes saņemt kompensāciju un/vai summu, ko saņemšu?**

Valsts maksātai kompensācijai par kriminālsodāmu kaitējumu ir zemāka prioritāte nekā kompensācijai, ko cietušais saistībā ar nodarītajiem zaudējumiem vai kaitējumu var saņemt no citiem avotiem. Tas nozīmē, ka no kompensācijas par kriminālsodāmu kaitējumu atskaita no citiem avotiem saņemtas kompensācijas summu. Tas attiecas, piemēram, uz zaudējumu atlīdzību, kas ir izmaksāta vai ir jāizmaksā, un uz apdrošināšanas atlīdzību, kas pienākas cietušajam.

**Kā tiks aprēķināts kompensācijas apmērs?**

Kompensācijas aprēķina pamatā ir noteikumi, kas izklāstīti Likumā par kriminālnoziedzīgumu nodarīta kaitējuma kompensēšanu (*brottsskadelag*) un Likumā par civiltiesiska kaitējuma atlīdzināšanas saistībām (*skadeståndslag*). Tiesības uz kompensāciju par kriminālsodāmu kaitējumu dažos aspektos ir ierobežotākas nekā tiesības uz civiltiesiska kaitējuma atlīdzināšanu. Principā paredzēts, ka kompensācija ir atlīdzinājums, kas iespēju robežās nodrošina, ka cietušā finansiālā situācija ir tāda, kāda tā būtu, ja zaudējumi nebūtu radīti vai kaitējums nebūtu nodarīts.

Tā sedz visas pamatoti nepieciešamās izmaksas, kā arī zaudējumu vai kaitējuma dēļ negūtus ienākumus. Ir noteikts kompensācijas maksimālais apmērs; skatīt 1.18. punktu.

Kompensāciju par sāpēm un ciešanām izmaksā saskaņā ar tabulām. Standarta summa slimības atvaļinājuma laikā ir aptuveni 2700 SEK mēnesī (2022. gadā), taču var piešķirt arī liekāku kompensāciju, piemēram, ja notiek ārstēšana intensīvās terapijas nodaļā. Dažu noziegumu gadījumā, t. i., kad kaitējuma rezultātā cietušais gājis bojā (kompensācija tuviniekiem), kā arī izvarošanas gadījumā, ir spēkā personiska aizskāruma prezumpcija un aizskārumus nav jāpierāda. Šādos gadījumos kompensācija par sāpēm un ciešanām atbilst šādām konkrētām normām. Proti: 60 000 SEK tīši izraisītas nāves gadījumā; 30 000 SEK netīši izraisītas nāves gadījumā; 15 000 SEK izvarošanas gadījumā.

Kompensāciju par kaitējumiem, kas radījuši neatgriezenisku invaliditāti, nosaka saskaņā ar tabulām, ņemot vērā ārsta izvērtējumu par invaliditātes pakāpi un prasītāja vecumu.

Kompensāciju neatgriezeniskas sakropļošanas gadījumā nosaka saskaņā ar tabulām un pamatojoties uz to, cik pamanāms ir sakropļojums, kur tas atrodas un cik vecs ir cietušais.

Kompensāciju par aizskārumu nosaka, ņemot vērā nozieguma objektīvos apstākļus, neatkarīgi no cietušā subjektīvās pieredzes. Praksē, piemēram, kompensācija var būt: 5000–20 000 SEK nelikumīgu draudu gadījumā; 5000–100 000 SEK vardarbīga uzbrukuma gadījumā; 100 000 SEK izvarošanas gadījumā; 100 000–150 000 SEK slepkavības mēģinājuma gadījumā.

**Vai ir noteikta minimālā/maksimālā summa, ko var piešķirt?**

Mazākā kompensācijas summa, ko var piešķirt, ir 100 SEK (pēc pamata atskaitījuma).

Maksimālā piešķiramā kompensācijas summa par personisku aizskārumu, tostarp sāpēm un ciešanām, ir 966 000 SEK (2022. gada dati). Ar zināmiem nosacījumiem var piešķirt arī periodisku maksājumu kompensāciju.

Materiālu zaudējumu un tīri finansiāla kaitējuma gadījumā maksimālā piešķiramā kompensācijas summa ir 482 000 SEK (2022. gada dati).

Kompensācijai par aizskārumu nav noteikts maksimālais apmērs.

**Vai kompensācijas pieteikumā man jānorāda summa? Ja tā, vai es saņemšu norādījumus par summas aprēķināšanu vai citiem aspektiem?**

Jā. Ja cietušajam radušies finansiāli zaudējumi, piemēram, izdevumi par medicīnas pakalpojumiem vai ienākumu zaudējums, cietušajam ir jānorāda summa vai jāiesniedz pierādījumi, kas skaidri apliecina zaudējumu apmēru.

Piesakoties kompensācijai par morālu kaitējumu (kompensācijai par sāpēm un ciešanām, aizskārumu, kaitējumu ar paliekošām sekām vai kompensācijai bērniem, kuri bijuši nozieguma liecinieki), summa nav jānorāda.

**Vai no kompensācijas, ko maksā iestāde/struktūra, tiks atskaitīta kompensācija, kuru es saistībā ar saviem zaudējumiem saņemšu no citiem avotiem (piemēram, no darba devēja vai privātas apdrošināšanas shēmas)?**

Jā. Valsts kompensācija par kriminālsodāmu kaitējumu tiek piešķirta tikai tad, ja apmērā, kādu nesedz kompensācija, ko cietušajam ir tiesības saņemt no citiem avotiem.

**Vai es varu saņemt kompensācijas avansu? Ja šāda iespēja pastāv, kādi ir nosacījumi?**

Nē. Nav iespējams kompensāciju saņemt avansā.

**Vai pēc pamatiemuma pieņemšanas es varu saņemt papildu kompensāciju (piemēram, ja mainījušies apstākļi vai pasliktinājusies mana veselība u. c.)?**

Jā, ja vien nav iestāties pieteikuma noilgums, kas parasti iestājas 10 gadus pēc lēmuma pieņemšanas.

**Kādi apliecinājoši dokumenti jāpievieno pieteikumam?**

Ja prasītāju pārstāv juridiskais pārstāvis, ir jāiesniedz pilnvaras oriģināls. Izdevumi parasti ir jāpamato, iesniedzot kvīšu oriģinālus. Ir lietderīgi arī, ja prasītājs jebkurā gadījumā iesniedz iepriekš minētos dokumentus, kas saistīti ar attiecīgajiem zaudējumiem vai kaitējumu.

Ja nepieciešamie dokumenti nav pievienoti, Zviedrijas Noziegumos cietušajiem paredzēto kompensāciju un atbalsta iestāde pati savāc dokumentus, kas vajadzīgi, lai izvērtētu tiesības uz kompensāciju un šādas kompensācijas apmēru. Tas tiek darīts saskaņā ar pilnvarojumu, ko prasītājs piešķir iestādei pieteikuma iesniegšanas brīdī. Ja iestāde nevar pati iegūt nepieciešamo informāciju un dokumentus, iespēja tos iesniegt tiek dota prasītājam.

**Vai par pieteikuma pieņemšanu un izskatīšanu ir jāmaksā kādas administratīvas vai cita veida nodevas?**

Nē.

**Kura iestāde lemj par kompensācijas pieteikumiem (šajā valstī izskatāmās lietās)?**

Zviedrijas Noziegumos cietušajiem paredzēto kompensāciju un atbalsta iestāde.

#### **Uz kuriem jānosūta pieteikums (šajā valstī izskatāmās lietās)?**

Zviedrijas Noziegumos cietušajiem paredzēto kompensāciju un atbalsta iestāde, P.O. Box 470, 901 09 Umeå, Zviedrija.

Jāņem vērā, ka pieteikumam jāizmanto tam paredzētā veidlapa. Veidlapas ir pieejamas Zviedrijas Noziegumos cietušajiem paredzēto kompensāciju un atbalsta iestādes tīmekļvietnē <https://www.brottsoffermyndigheten.se/>.

Pieteikumu var iesniegt arī elektroniski, ja vien pieteikuma iesniedzējs ir kādas Zviedrijas internetbankas lietotājs. Šādi pieteikumu var iesniegt tīmekļvietnē <https://www.brottsoffermyndigheten.se/>.

#### **Vai man jābūt klāt lietas izskatīšanā un/vai lēmuma pieņemšanā par manu pieteikumu?**

Nē.

#### **Cik ilgā laikā (aptuveni) iestāde pieņem lēmumu par kompensācijas pieteikumu?**

Izskatīšanas ilgums ir atkarīgs no iestādes noslogojuma attiecīgajā brīdī. To var ietekmēt arī lietas sarežģītība. Pašlaik pieteikumu izskatīšanas vidējais ilgums ir aptuveni trīs mēneši (2022. gadā).

#### **Kā es varu pārsūdzēt iestādes lēmumu, ja tas mani neapmierina?**

Zviedrijas Noziegumos cietušajiem paredzēto kompensāciju un atbalsta iestādes lēmumi nav pārsūdzami, tomēr iestāde pēc pieprasījuma vai pēc savas iniciatīvas var mainīt savu lēmumu, ja atklājas jauni apstākļi vai ja ir citi iemesli pārskatīt lēmumu. Lēmumu nevar mainīt par sliktu pieteikuma iesniedzējam. Ja pieteikuma iesniedzējs nav apmierināts ar lēmumu, tas var nosūtīt iestādei rakstisku pieprasījumu pārskatīt lietu. Pieprasījumā jānorāda vēlamās izmaiņas un to pamatojums. Ja ir kādi papildu dokumenti, tie jānosūta kopā ar pieprasījumu.

Prasītājam vienmēr ir tiesības uz lēmuma pārskatīšanu Noziedzīga nodarījuma rezultātā nodarīta kaitējuma kompensēšanas tribunālā (*Nämnden för brottsskadeersättning*).

#### **Kur atrodams nepieciešamās veidlapas un informācija par pieteikuma iesniegšanu?**

Informācija un pieteikuma veidlapas ir pieejamas Zviedrijas Noziegumos cietušajiem paredzēto kompensāciju un atbalsta iestādes tīmekļvietnē <https://www.brottsoffermyndigheten.se/>. Informācija par kompensācijām un par to, kā iesniegt pieteikumu, ir pieejama vairākās valodās, un ir pieejamas pieteikuma veidlapas angļu valodā.

Jūs varat arī zvanīt uz Zviedrijas Noziegumos cietušajiem paredzēto kompensāciju un atbalsta iestādes palīdzības līniju pa tālruni +46 90 70 82 00; palīdzības līnija pieejama darbdienās plkst. 9.00–15.00. Palīdzības tālruņa līnija var nodrošināt konsultācijas zviedru un angļu valodā.

#### **Vai man ir pieejama kāda īpaša palīdzības tālruņa līnija vai tīmekļvietne?**

Skat. iepriekš.

Vecumam atbilstoša informācija bērniem līdz 18 gadu vecumam ir pieejama vietnē <https://www.jagvillveta.se/>. Tajā pieejama informācija vairākās valodās.

#### **Vai, sagatavojot pieteikumu, man ir pieejams juridisks atbalsts (advokāta palīdzība)?**

Pieteikums ir viegli aizpildāms, turklāt jūs varat sazināties ar Zviedrijas Noziegumos cietušajiem paredzēto kompensāciju un atbalsta iestādi, lai saņemtu palīdzību problēmu gadījumā. Izmaksas, kas saistītas ar juridiskā pārstāvja palīdzību, tiek kompensētas tikai tad, ja tam ir īpaši iemesli.

#### **Vai pastāv cietušo atbalsta organizācijas, kas varētu man palīdzēt pieprasīt kompensāciju?**

Palīdzību pieteikuma sagatavošanā jums var sniegt vietējais cietušo atbalsta centrs. Vietējā cietušo atbalsta centra kontaktinformācija ir atrodama Zviedrijas Cietušo atbalsta dienesta (*Brottsofferjouren*) tīmekļvietnē <http://www.brottsofferjouren.se/>, un palīdzība ir pieejama pa tālruni +46 (0)200-21 20 19.

Lapa atjaunināta: 17/04/2023

Šīs lapas dažādās valodu versijas uztur attiecīgās dalībvalstis. Tulkojumu veic Eiropas Komisijas dienestā. Varbūtējās izmaiņas, ko oriģinālā ieviesušas kompetentās valsts iestādes, iespējams, nav atspoguļotas tulkojumos. Eiropas Komisija neuzņemas nekādas saistības un atbildību par datiem, ko satur šis dokuments, vai informāciju un datiem, uz kuriem šajā dokumentā ir atsauces. Lūdzam skatīt juridisko paziņojumu, lai iepazītos ar autortiesību noteikumiem, ko piemēro dalībvalstī, kas ir atbildīga par šo lapu.